

WOJEWODA MAZOWIECKI

WPS-II.431.1.7.2019. JP

Warszawa, 12 sierpnia 2019 r.

S. Jadwiga Koperska
Dyrektor
Domu Pomocy Społecznej
dla Dorosłych Zgromadzenia
Sióstr Franciszkanek Rodziny
Maryi w Robercinie
ul. Gościńiec 32
05-503 Głusków

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 127 ust. 1 w związku z art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1508 z późn. zm.), zwanej dalej ustawą oraz rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61 poz. 543 z późn. zm.) inspektorzy Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie w dniach 18 – 22 lutego 2019 r. przeprowadzili kontrolę kompleksową w Domu Pomocy Społecznej w Robercinie, zwanym dalej Domem lub DPS.

Przedmiotem kontroli było sprawdzenie jakości usług świadczonych przez dom pomocy społecznej, stanu i struktury zatrudnienia oraz przestrzegania praw i obowiązków mieszkańców. Kontrolą objęto okres od dnia 1 stycznia 2018 roku do dnia kontroli.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli podpisanym przez Siostrę Dyrektor bez zastrzeżeń 14 czerwca 2019 roku, przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Decyzją Wojewody Mazowieckiego Nr 13/2007 z dnia 25 maja 2007 roku Zgromadzenie Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi z siedzibą w Warszawie otrzymało na czas nieokreślony zezwolenie na prowadzenie domu pomocy społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych z liczbą 80 miejsc. Na dzień kontroli w Domu zamieszkiwało 71 kobiet w wieku od 32 do 92 lat. Wśród mieszkanki Domu były 42 osoby chore psychicznie i 29 osób niepełnosprawnych intelektualnie. Ustalono, że w przypadku 6 osób niepełnosprawnych intelektualnie zdiagnozowano również chorobę psychiczną.

Kontrola wykazała, że mieszkanki psychicznie chore zakwaterowane były razem z mieszkankami niepełnosprawnymi intelektualnie, co jest niezgodne z treścią art. 56a ust. 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej, gdyż typy domów mogą być łączone pod warunkiem, że każdy z nich usytuowany jest w odrębnym budynku, który stosownie do art. 56a ust. 3 ustawy, powinien umożliwiać świadczenie usług na poziomie obowiązującego standardu odpowiednio dla każdego typu Domu. Zaznaczyć należy, że Dom Pomocy Społecznej w Robercinie przeznaczony jest dla osób przewlekle psychicznie chorych i powinny zamieszkiwać w nim tylko osoby przewlekle psychicznie chore.

W dokumentacji czterech mieszkanek ubezwłasnowolnionych całkowicie brak było zgód sądu opiekuńczego na pobyt w dps, co jest niezgodne z treścią art. 175 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (Dz.U. z 2017 r. poz. 6823 i z 2018 r. poz. 950 dalej k.r.o.) w związku z art. 156 k.r.o. opiekun powinien uzyskiwać zezwolenie sądu opiekuńczego we wszystkich ważniejszych sprawach, które dotyczą osoby lub majątku ubezwłasnowolnionego.

Właścicielem nieruchomości, na której znajduje się Dom jest Zgromadzenie Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi z siedzibą w Warszawie. Dom zajmuje dwa budynki – trzykondygnacyjny (tzw. budynek Oddziału I i II), i dwukondygnacyjny (tzw. budynek Oddziału III). Oba budynki wyposażone są w podjazdy dla osób niepełnosprawnych, system przyzywowo – alarmowy i system alarmu przeciwpożarowego. W budynku Oddziału I i II zamontowano schodołaz. W żadnym z budynków nie ma windy, co jest niezgodne z wymogiem określonym w § 6 pkt. 1 ust. 1 lit. b rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie domów pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 734 i 278).

Kontrola wykazała, że zamontowano kraty w oknach pokoi mieszkalnych. Firma dokonująca przeglądu systemu oddymiania klatek schodowych i wykonująca odbiór techniczny instalacji awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego i bezpieczeństwa nie wniosła uwag, a wykonując przegląd okresowy sygnalizacji alarmu pożarowego zaleciła tylko uaktualnienie nazw pomieszczeń, w których znajdują się czujki. Ponadto w wyniku ostatniej kontroli Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej w Piasecznie przeprowadzonej 05.11.2015 r. w zakresie przestrzegania przepisów przeciwpożarowych, rozpoznawania możliwości i warunków prowadzenia działań ratowniczych przez jednostki ochrony przeciwpożarowej nie wniesiono uwag. Zaznaczyć należy, że według postanowień § 300 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. z dnia 15 czerwca 2002 r.) kraty zewnętrzne, zastosowane w otworach okiennych i balkonowych, powinny być wykonane w sposób zapobiegający możliwości wspinania się po nich do pomieszczeń położonych na wyższych kondygnacjach. Kraty i okiennice, w co najmniej jednym otworze okiennym, powinny otwierać się od wewnątrz: mieszkania, pomieszczenia mieszkalnego znajdującego się w budynku innym niż mieszkalnym, pomieszczenia przeznaczonego na pobyt ludzi w suterenie (...).

Ustalono, że pokój do izolacji zwany *pokojem wyciszeń* nie spełniał wymogów wskazanych w treści art. 18d i 18e ustawy o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1878 i Dz.U. z 2019 r. poz. 730).

Zlokalizowane w Domu pokoje mieszkalne spełniały wymogi pod względem powierzchni przypadającej na osobę w pokojach jednoosobowych i wieloosobowych. Pod względem wyposażenia pokoje mieszkalne odpowiadały wymogom określonym w § 6 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej. Niemniej jednak kilka pokoi wyposażono w sprzęt rehabilitacyjny, np. ugiel, rowerki, z których korzystały również mieszkanki innych pokoi, gdy osoby zamieszkujące w danym pokoju wypoczywały. Sprzęt ten utrudniał swobodne korzystanie z pokoi mieszkalnych i powinien zostać z nich usunięty i przeniesiony do pomieszczenia rehabilitacyjnego.

W wyniku kontroli stwierdzono, że kilka przechodnich pokoi nie posiadało drzwi, co nie zapewniało intymności ich mieszkankom. Pokoje przylegające do pokoi przechodnich, mimo zachowania wymaganej powierzchni były bardzo wąskie, nie można było tam swobodnie się poruszać np. przy pomocy wózka dla osób niepełnosprawnych. Ponadto kontrola wykazała, że gdyby jednocześnie w Domu umieszczono 80 osób – tak jak wskazano w *rejestrze domów pomocy społecznej w województwie mazowieckim* to nie zapewniono by mieszkankom właściwej swobody i komfortu.

Liczba łazienek i toalet w budynkach była zgodna z liczbą wskazaną w rozporządzeniu w sprawie domów pomocy społecznej.

W dniach kontroli pomieszczenia mieszkalne i sanitarne były czyste, estetyczne i wolne od nieprzyjemnych zapachów.

Personel Domu udzielał mieszkankom pomocy w podstawowych czynnościach życiowych i pielęgnacyjnych, a także w załatwianiu spraw osobistych. Mieszkanki miały dostęp do podstawowych i specjalistycznych świadczeń zdrowotnych. W 2018 roku wobec jednej mieszkanki Domu zastosowano przymus bezpośredni. Przymus ten był stosowany od 14.05.2018 r. do 13.07.2018 r. Przebieg stosowania przymusu był monitorowany, jednak nie został zgłoszony do lekarza specjalisty psychiatrii wyznaczonego przez Marszałka Województwa Mazowieckiego do dokonania oceny zasadności zastosowania przymusu bezpośredniego w domach pomocy społecznej, co jest niezgodne z treścią art. 18 ust. 1 pkt 3 powołanej wyżej ustawy o ochronie zdrowia psychicznego.

W jednostce poddanej kontroli dla wszystkich mieszanek sporządzono indywidualny plan wsparcia mieszkańca zatytułowany; *Indywidualny program wsparcia mieszkańca DPS*. Indywidualne plany wsparcia sporządzone były w ciągu pół roku od przybycia mieszkanki do domu pomocy społecznej. Opracowaniem i modyfikacją indywidualnych planów wsparcia oraz ich realizacją wspólnie z mieszkanką zajmował się funkcjonujący w Domu – zespół terapeutyczno-opiekuńczy powołany zarządzeniem Nr 1/2019 z dnia 02.01.2019 roku przez Siostrę Dyrektora Domu. Indywidualne plany wsparcia poddane kontroli zawierały: planowane działania oraz ocenę realizacji planu przeprowadzoną co najmniej raz w roku przez zespół terapeutyczno-opiekuńczy. W planach tych nie określono rodzaju, zakresu programowego i wymiaru czasu przewidzianych zajęć rehabilitacji społecznej.

Ustalono również, że w Domu Pomocy Społecznej Robercinie nie określono pisemnych zasad organizacji zajęć rehabilitacji społecznej ani nie prowadzono dzienników, o których mowa

w treści § 6 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 stycznia 2014 r. w sprawie zajęć rehabilitacji społecznej w domach pomocy społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi (Dz. U. z 2014 r. poz. 250).

Całodobową opiekę nad mieszkankami sprawowali opiekunowie, pielęgniarki i pokojowe. Mieszkanki objęte były różnymi formami aktywizacji. Zajęcia terapeutyczne realizowane były w formie grupowej i indywidualnej. W okresie objętym kontrolą mieszkanki Domu korzystały z zajęć rehabilitacyjnych wykonywanych rehabilitantką zatrudnioną w jednostce poddanej kontroli. Rehabilitacja na podstawie zlecenia lekarskiego odbywała się w ramach NFZ i nie była świadczona w Domu.

Mieszkankom zapewniono kontakt z psychologiem. Mieszkanki, z którymi w trakcie kontroli przeprowadzano rozmowy pozytywnie oceniały pobyt w Domu. Nie zgłaszały uwagi ani do warunków pobytu ani jakości świadczonych im usług. W dniach kontroli, mieszkanki były zadbane, schludnie i czysto ubrane, uczesane.

Mieszkanki po przybyciu do DPS zapoznawane były z prawami i obowiązkami mieszkanek. Ponadto informacja o prawa i obowiązkach mieszkanek Domu wywieszona była na tablicach informacyjnych.

Kontrola wykazała, że realizowano podstawowe prawa mieszkanek. Zapewniano im poczucie bezpieczeństwa, ochronę danych osobowych, udzielano pomocy podczas prowadzenia korespondencji z rodzinami, przyjmowano wizyty bliskich osób. Na tablicy ogłoszeń w budynku oddziału I i II znajdował się rejestr skarg i wniosków. W okresie objętym kontrolą nie dokonano w nim żadnego wpisu.

Sposób świadczenia usług w DPS nie naruszał godności i wolności osobistej mieszkanek oraz sprzyjał poszanowaniu ich praw.

Dom Pomocy Społecznej umożliwiał mieszkankom realizację praktyk religijnych. Dwa razy w tygodniu w kaplicy Domu kapelan odprawiał Msze Święte.

Według stanu na dzień kontroli wskaźnik zatrudnienia pracowników wchodzących w skład zespołu terapeutyczno – opiekuńczego w DPS w Robercinie wynosił – 0,52 i był zgodny z określonym w rozporządzeniu wskaźnikiem dla tego typu domu pomocy społecznej. Ustalono, że liczba pracowników socjalnych zatrudnionych w Domu była zgodna z treścią § 6 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej.

Kontrola wykazała, że Siostra Dyrektor posiada 21-letni staż pracy w pomocy społecznej, ale nie posiada specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej. Zatem nie spełnia wymogu art. 122 ustawy o pomocy społecznej. Pozostali pracownicy Domu posiadali odpowiednie kwalifikacje na zajmowanych stanowiskach.

Na podstawie analizowanej dokumentacji ustalono, że pracownicy zespołu opiekuńczo - terapeutycznego nie uczestniczyli w szkoleniach, o których mowa w § 6 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej.

Przeprowadzona kontrola wykazała, że w okresie od 1 stycznia 2018 roku do dnia kontroli środki finansowe, jak również przedmioty wartościowe były deponowane zgodnie

z wprowadzonym zarządzeniem nr 1/2014 dyrektora DPS Dla Dorosłych Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi w Robercinie z dnia 1 czerwca 2014 roku.

Mieszkancki mogły kontaktować się z Siostrą Dyrektorką w sprawie skarg i wniosków codziennie całą dobę. W przypadku nieobecności Siostry Dyrektorki wnioski i skargi przyjmowała główna księgowo/pracownik socjalny.

W celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości zwracam się do Siostry Dyrektorki o realizację następujących zaleceń pokontrolnych.

1. Do Domu przyjmować tylko mieszkanki przewlekle psychicznie chore.
2. W przypadku czterech mieszkanek ubezwłasnowolnionych całkowicie podjąć działania mające na celu uzyskanie przez ich opiekunów prawnych zgody sądu opiekuńczego na ich pobyt w domu pomocy społecznej.
3. Podjąć działania mające na celu zainstalowanie w budynkach wielokondygnacyjnych wind dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych stosownie do wymogów określonych w treści § 6 ust.1 pkt 1 lit. b rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej.
4. W trybie pilnym podjąć działania mające na celu dostosowanie krat w oknach pokoi mieszkalnych do wymogów określonych w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie.
5. Dostosować pokój do izolacji zwany w Domu „pokojem wyciszeń” do wymogów zawartych w ustawie o ochronie zdrowia psychicznego.
6. Usunąć sprzęt rehabilitacyjny z pokoi mieszkalnych, aby zapewnić komfort i swobodę pobytu w Domu mieszkankom tych pokoi.
7. Wystąpić do Wojewody Mazowieckiego z wnioskiem o zmniejszenie liczby miejsc mając na uwadze brak zapewnienia intymności, ograniczenie przestrzeni i brak drzwi w wąskich pokojach przechodnich.
8. Przestrzegać wymogu określonego w treści art. 18 ust.3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego.
9. Określać w indywidualnych planach wsparcia mieszkańca wymiar czasu zaplanowanych zajęć rehabilitacji społecznej.
10. Prowadzić dzienniki zajęć rehabilitacji społecznej zgodnie z treścią § 6 ust. 1 rozporządzenia w sprawie zajęć rehabilitacji społecznej w domach pomocy społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
11. Uzpełnić kwalifikacje dyrektorki Domu o specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej zgodnie z wymogami ustawy o pomocy społecznej.
12. Organizować szkolenia pracowników zespołu terapeutyczno-opiekuńczego stosownie do wymogu określonego w treści § 6 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej.

Kontrolowana jednostka w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia obowiązana jest do powiadomienia Wojewody Mazowieckiego o realizacji zaleceń, uwag, wniosków na adres: Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie Wydział Polityki Społecznej, pl. Bankowy 3/5, 00-950 Warszawa.

Pouczenie:

Zgodnie z art. 128 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2018 r. poz. 1508 z późn. zm.), kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń Wojewoda Mazowiecki ustosunkowuje się do nich w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia.

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO
Anna Karpińska
Zastępca Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej

Do wiadomości:

1. S. Anna Uberman
Przełożona Prowincjalna
Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek
Rodziny Maryi w Warszawie